

IMPLEMENTAČNÝ PLÁN 2019

REVÍZIA VÝDAVKOV NA ZDRAVOTNÍCTVO

17. DECEMBER 2018

IMPLEMENTAČNÝ PLÁN 2019

REVÍZIA VÝDAVKOV NA ZDRAVOTNÍCTVO

Preambula

Vláda SR spustila projekt Hodnota za peniaze, v rámci ktorého plánuje zreformovať pravidlá, nastaviť procesy a posilniť inštitúcie, ktoré podporia prijímanie dobrých rozhodnutí vo verejnom záujme a významne zvýšia hodnotu za peniaze v slovenskom verejnom sektore.

Jedným z nástrojov Hodnoty za peniaze je kompletná revízia väčšiny verejných výdavkov. V roku 2016 prebehla revízia zameraná na zdravotníctvo, dopravu a informatizáciu verejnej správy a v roku 2017 revízie výdavkov na vzdelávanie, politiky trhu práce a sociálne politiky a životné prostredie. Následne, v roku 2018, prebieha druhá revízia výdavkov na zdravotníctvo a revízie výdavkov na ohrozené skupiny, pôdohospodárstvo, zamestnanosť a odmeňovanie vo verejnej správe. Revízie výdavkov hodnotia účinnosť a efektívnosť výdavkov a identifikujú opatrenia, ktoré zvýšia hodnotu za peniaze z verejných financií, čím umožnia fiškálnu úsporu, lepšie verejné služby pre občanov (výsledky) a/alebo presun financií na priority vlády. Navrhujú opatrenia udržateľným spôsobom.

Implementácia opatrení definovaných v revíziách výdavkov je druhou fázou, ktorá sa realizuje v rokoch 2017 - 2020. Správne nastavenie merateľných ukazovateľov a definovanie východiskovej a cieľovej hodnoty predstavuje základ pre odpočet plnenia opatrení. Hodnotenie plnenia opatrení revízií výdavkov realizuje Implementačná jednotka Úradu vlády SR.

Implementačný plán 2019 implementuje definované opatrenia rýchlejšie, flexibilnejšie a transparentne. Zároveň stanovuje spôsob vykazovania plnenia opatrení revízie výdavkov pre implementujúce inštitúcie a napomáha dosahovať výsledky napĺňaním stanovených cieľov revízie výdavkov.

Tento Implementačný plán po dohode Úradu vlády SR a Ministerstva zdravotníctva SR nastavuje spôsob a frekvenciu sledovania a vyhodnocovania opatrení revízie výdavkov Implementačnou jednotkou pre rok 2019.

Podľa úlohy C.1 uznesenia č. 453/2018 vlády SR budú Implementačné plány zverejnené na stránke <https://www.vlada.gov.sk/implementacna-jednotka/#tabs-1>.

1. IMPLEMENTAČNÝ PLÁN 2019

Zdravotníctvo je po starobných dôchodkoch najväčšia výdavková oblasť slovenských verejných financií s veľkým potenciálom pre zlepšenie zdravia a tým aj celkovej kvality života občanov. Cieľom Revízie výdavkov na zdravotníctvo z roku 2016 bolo zlepšiť výsledky v zdravotníctve a posilniť fiškálnu udržateľnosť. Revízia identifikovala opatrenia na zvýšenie efektívnosti výdavkov verejného zdravotného poistenia (VZP) a výdavkov nemocníc podriadených Ministerstvu zdravotníctva (MZ) SR. Dosiagnuté úspory majú byť použité na zdravotnú starostlivosť tak, aby efektívne prispeli k znižovaniu úmrtnosti odvrátiťnej systémom zdravotnej starostlivosti.

Revízia navrhovala opatrenia s potenciálom úspory v hodnote 363 mil. eur v období 2017 – 2019. Od začiatku plnenia do 1. polroka 2018 bola dosiahnutá úspora 107,7 mil. eur. Podľa Revízie výdavkov mali uvoľnené zdroje smerovať do ústavnej zdravotnej starostlivosti, čo sa však plne neprejavilo ani v roku 2017, ani v 1. polroku 2018. Úspora sa realizovala v opatreniach VZP, predovšetkým v oblasti liekov, špeciálneho zdravotníckeho materiálu a revízií VŠZP. Naopak, 13 štátnych nemocníc nedokázalo optimalizovať svoje náklady a úsporu nedosiahli. Veľkou výzvou tak zostáva optimalizácia procesov a zastavenie zadlžovania nemocníc.

Okrem úsporných opatrení sa Revízia venovala aj systémovým a riadiacim procesom. S cieľom zvýšenia kvality a udržateľnosti systému pripravilo MZ SR v roku 2018 v spolupráci so zdravotnými poisťovňami koncepciu rozvoja ústavnej zdravotnej starostlivosti, ktorá zásadným spôsobom zmení doterajšie fungovanie nemocníc. Pre úspešnú implementáciu je dôležité sledovať plnenie harmonogramu a čiastkových výsledkov. Z pohľadu kvality poskytovanej zdravotnej starostlivosti a fungovania systému IJ považuje za kľúčovú okrem stratifikácie siete nemocníc tiež plnú funkcionálnu DRG a eZdravie.

Napriek pozitívnemu vývoju v ostatných rokoch existuje priestor pre zlepšovanie zdravia pacientov zvyšovaním alokačnej efektívnosti. Vláda SR preto udelila mandát Ministerstvu financií a Ministerstvu zdravotníctva na druhú revíziu výdavkov zdravotníctva v jednom volebnom cykle. Revízia výdavkov na zdravotníctvo II. na jednej strane identifikuje úspory v oblastiach, kde sú prostriedky využívané neefektívne, na druhej strane stanoví oblasti pre realokáciu usparených zdrojov.

Revízia II. prináša nové a aktualizuje už existujúce opatrenia, v dôsledku ktorých môže byť ušetrených 139 mil. eur v roku 2019. Predkladaný implementačný plán reflektuje plnenie opatrení z prvej revízie a zároveň zahŕňa opatrenia špecifikované v Revízii II.

Jednorazové opatrenia z Implementačného plánu na rok 2018, ktoré boli splnené, nie sú súčasťou Implementačného plánu na rok 2019 a IJ ich plnenie ďalej nevyhodnocuje. Implementačný plán na rok 2019 neodzrkadľuje plnenie opatrení za 4Q 2018, ktoré Implementačná jednotka vyhodnotí v Súhrnnej implementačnej správe 2018. Z toho dôvodu sú do Implementačného plánu na rok 2019 zahrnuté aj úlohy s plánovaným plnením do konca roku 2018.

Poradie	Revízia	Opatrenie	Indikátory	Frekvencia	Termín plnenia	Nový termín	Hodnota 2017	Hodnota 2018 ¹ (k 30.06.2018)	Cieľ 2019 / úspora 2019	Cieľ 2020	Zodpovednosť
LIEKY A LIEKOVÁ POLITIKA											
1	II.	Lieky - variabilita v predpisovaní, vplyv e-preskripcie (nadspotreba)	Celková úhrada poisťovní za lieky na recept (mil. eur)	kvartálne	31.12.2017	31.12.2019	891	443	30		ZP
			Celková úhrada poisťovní za lieky (mil. eur)				1 115	570			
			Celková úhrada za CN lieky (mil. eur)				144	83			
			Celková úhrada poisťovní za lieky na zriedkavé ochorenia (mil. eur)				x	x			
			Penetrácia e-receptu v zdravotných poisťovniach				75,00 %	-			
2	I.	Zverejňovanie rebríčkov predpisovania lekárov v rámci odbornosti	Vytvorenie a zverejnenie rebríčkov	kvartálne	31.12.2017	31.12.2019	nie	nie	áno	áno	MZ SR, ZP
3	I a II.	Výnimky na lieky - zavedenie pravidiel pre preplácanie výnimiek	Celkové úhrady za lieky na výnimky (mil. eur)	kvartálne	31.12.2017	31.12.2019	39	19	8,1		MZ SR (IZP)
4	I.	Zavedenie záväzných pravidiel pre úhradu liekov na výnimky	Existencia legislatívnej úpravy	kvartálne	31.12.2017	30.06.2019	nie	nie	áno	áno	MZ SR (Sekcia farmácie a liekovej politiky)

¹ Hodnota 2018 bude aktualizovaná podľa Súhrnnej implementačnej správy 2018

Poradie	Revízia	Opatrenie	Indikátory	Frekvencia	Termín plnenia	Nový termín	Hodnota 2017	Hodnota 2018 (k 30.06.2018)	Cieľ 2019 / úspora 2019	Cieľ 2020	Zodpovednosť
5	I. a II.	Preskripcia generík - Vydávanie receptu na účinnú látku namiesto konkrétneho lieku	Spotreba generík (podiel z celkových výdavkov na lieky uhrádzaných z VZP)	kvartálne	31.12.2017	30.06.2019					MZ SR (IZP)
			Vstup nových generík na trh								
			Podiel generík na celkovej spotrebe liekov v počte balení								
			Celková výška doplatkov za generiká voči doplatkom za originálne lieky								
6	I.	Výmena informácií o exporte liekov medzi ŠUKL a FS SR/ŠÚ SR	Vytvorenie pracovnej skupiny	kvartálne	31.12.2017	30.06.2019					MZ SR, MF SR (IFP), FS SR, ŠUKL
			Existencia zákonnej úpravy		31.12.2017	31.12.2019					
7	I.	Povinné zbieranie dát o užívaní podmienené kategorizovaných liekov	Počet liekov so zbieranými dátami o užívaní	polročne	31.12.2017	31.12.2019					MZ SR (IZP), ŠUKL
8	II.	Revízia úhrad kategorizovaných liekov	(mil. eur)	kvartálne	31.12.2018	31.12.2019			50		MZ SR (IZP)
ZDRAVOTNÍCKE POMÔCKY A REVÍZNA ČINNOSŤ											
9	I. a II.	Zdravotnícke pomôcky - externé referencovanie a revízne činnosti	Celková úhrada ZP za pomôcky (mil. eur)	kvartálne	31.12.2017	31.12.2019	199	93	4		MZ SR, ZP
			Celkové úhrady na štandardné pomôcky (mil. eur)				154	74			
			Celkové úhrady na individuálne pomôcky (mil. eur)				45	18			

Poradie	Revízia	Opatrenie	Indikátory	Frekvencia	Termín plnenia	Nový termín	Hodnota 2017	Hodnota 2018 (k 30.06.2018)	Cieľ 2019 / úspora 2019	Cieľ 2020	Zodpovednosť
10	I. a II.	Zlepšenie revízných činností VŠZP	Celková výška uspokojených výdavkov (mil. eur)	kvartálne	31.12.2017	31.12.2019	27	2	Úspora bude kalkulovaná na základe Implementačného plánu VŠZP v jan. 2019		MZ SR, VŠZP
			Počet revízných kontrol/konaní								
			Počet zamietnutých výkonov								
			Celková výška nákladov, ktoré podliehali revízii (mil. eur)								
DIAGNOSTIKA											
11	I.	SVLZ - zníženie jednotkových cien a limitov CT a MR vyšetrení	Celkové úhrady ZP na CT a MR (mil. eur)	kvartálne	31.12.2017	31.12.2019	103	54	5		MZ SR, ZP
			Priemerná jednotková cena za CT vyšetrenia				54,08 €	53,84 €			
			Priemerná jednotková cena za MR vyšetrenia				134,75 €	132,27 €			
12	I.	SVLZ - zavedenie limitov pre ambulantných poskytovateľov	Celkové úhrady poisťovní za laboratórne a zobrazovacie vyšetrenia (mimo CT a MR) (mil. eur)	kvartálne	31.12.2017	31.12.2019	254	130	1,5		MZ SR, ZP
13	II.	Zazmluvnenie nových SVLZ poskytovateľov	Dostupnosť vyšetrení - kratšie čakacie doby v regiónoch s novým poskytovateľom	kvartálne	31.12.2019	-					MZ SR, ZP
14	II.	Zmena financovania RTG	Podiel počtu RTG vyšetrení ku počtu CT vyšetrení	kvartálne	31.12.2019	-					MZ SR, ZP

Poradie	Revízia	Opatrenie	Indikátory	Frekvencia	Termín plnenia	Nový termín	Hodnota 2017	Hodnota 2018 (k 30.06.2018)	Cieľ 2019 / úspora 2019	Cieľ 2020	Zodpovednosť
NEMOCNICE											
15	II.	Optimalizácia prevádzkových nákladov	Výška prevádzkových nákladov (mil. eur)	kvartálne	31.12.2017	31.12.2019	96	52	5		MZ SR (ÚRPO), nemocnice
16	II.	Optimalizácia procesov ÚZS	Výška osobných nákladov (mil. eur)	kvartálne	31.12.2017	31.12.2019	513	267	32		MZ SR (ÚRPO), nemocnice
			Podiel počtu JZS k počtu hospitalizačných prípadov								
			Priemerný počet hospitalizačných prípadov na 1 lekára				x	45			
17	II.	Optimalizácia nákupu liekov a ŠZM	Výška nákladov na lieky (mil. eur)	kvartálne	31.12.2019	-	203	112	1		MZ SR (ÚRPO), nemocnice
			Výška nákladov na ŠZM (mil. eur)								
18	II.	ŠZM - referencovanie kategorizovaného ŠZM	Základný funkčný typ	kvartálne	31.12.2019	-	nie	nie	áno		MZ SR (IZP)
			Celkové úhrady poisťovní za kategorizovaný ŠZM (mil. eur)				155	64	8		
19	I a II.	Úprava siete akútnych nemocníc a reprofiliácia nemocníc (stratifikácia siete nemocníc)	Implementačný plán stratifikácie	kvartálne	31.12.2017	31.12.2019					MZ SR (IZP, GTSÚ)
			Kapitálové výdavky v súlade s plánom stratifikácie	kvartálne	-	31.12.2019	10,8 mil. zo 70 mil.	41,8 mil. zo 70 mil.	100 mil. zo 100 mil.		

Poradie	Revízia	Opatrenie	Indikátory	Frekvencia	Termín plnenia	Nový termín	Hodnota 2017	Hodnota 2018 (k 30.06.2018)	Cieľ 2019 / úspora 2019	Cieľ 2020	Zodpovednosť
20	I.	Zavedenie štandardných diagnostických a terapeutických postupov	Počet diagnóz so zavedeným štandardným diagnostickým a terapeutickým postupom	polročne	01.07.2018	30.06.2019	nie	nie	áno	áno	MZ SR
			Počet diagnóz zaradené do odbornej prípravy na zavedenie do ŠDTP	polročne	01.07.2018	30.06.2019	nie	nie	áno	áno	
21	I.	Elektronizácia zdravotnej dokumentácie a elektronická dokumentácia preskripcie - zapojenie všetkých poskytovateľov ZS do e-Health	Počet PZS využívajúcich elektronickú zdravotnú dokumentáciu	kvartálne	31.12.2017	31.12.2019					NCZI
			Počet lekárov využívajúcich elektronickú zdravotnú dokumentáciu	kvartálne	31.12.2017	31.12.2019					
22	II.	Zavedenie prehľadných pravidiel pri platbách pacientov	Existencia právnej úpravy	kvartálne	31.12.2017	30.06.2019	nie	nie	áno	áno	MZ SR (Sekcia zdravia)
23	I.	Zavedenie a sfunkčnenie systému DRG	Konvergencia základných sadzieb	kvartálne	31.12.2017 konvergencia do 31.12.2022	-					MZ SR (IZP)
DÁTA A PROCESY											
24	I.	Úprava vykazovania dát pre medzinárodné inštitúcie		kvartálne	31.12.2017	priebežne					MZ SR (NCZI, ŠÚKL)
25	I.	Zverejnenie dát NCZI v štandardizovanej forme		kvartálne	31.12.2017	31.12.2019					NCZI
26	I.	Prehodnotenie štruktúry a kvality dát vykazovaných od poskytovateľov ZS		kvartálne	01.07.2018	31.12.2019					MZ SR (IZP), NCZI

Poradie	Revízia	Opatrenie	Indikátory	Frekvencia	Termín plnenia	Nový termín	Hodnota 2017	Hodnota 2018 (k 30.06.2018)	Cieľ 2019 / úspora 2019	Cieľ 2020	Zodpovednosť
27	I.	Rozšírenie štruktúry monitoringu poisťovní o výdavky na oblasti zdravotnej starostlivosti		polročne	31.12.2017	31.12.2019					MF SR (ÚHP, Sekcia rozpočtovej pol.)
28	I.	Zavedenie rozpočtových rokovaní o celkových potrebných zdrojoch v zdravotníctve a ich použití na nákup zdravotnej starostlivosti na úrovni jednotlivých oblastí ZS		kvartálne	31.12.2017	31.12.2019					MZ SR, MF SR, ZP, ÚV SR (IJ)
29	I. a II.	Zvýšenie nezávislosti a profesionality kategorizačných orgánov		kvartálne	01.07.2018	31.12.2019					MZ SR
30	I.	Zvýšenie transparentnosti kategorizačných orgánov		kvartálne	31.12.2017	31.12.2019					MZ SR
31	I.	Posilnenie kompetencií všeobecných lekárov		kvartálne	31.12.2017	31.12.2019					MZ SR
32	I.	Posilnenie kompetencií zdrav. sestier a asistentov		kvartálne	31.12.2017	31.12.2019					MZ SR
33	II.	Rast miezd nelekárskeho personálu ÚZS	Mzdové náklady na nelekársky personál (mil. eur)	kvartálne	31.12.2018	31.12.2019			-59 **		MZ SR (IZP)
34	II.	Rast miezd nelekárskeho personálu AZS	Mzdové náklady (mil. eur)	kvartálne	31.12.2018	31.12.2019			-18 **		MZ SR (IZP)
35	II.	Prevenencia - skriningy rakoviny	Celkové náklady na skriningové programy (mil. eur)	kvartálne	31.12.2019	-			-5 **		MZ SR, ZP
			Počet ľudí, ktorí na základe programu dodatočne absolvujú skrining								
			Úspešnosť populačného pilotného skriningu na základe pozývania - miera účasti						100%		

** Hodnotové opatrenia budú na rozdiel od úsporných vyžadovať dodatočné zdroje. Záporné znamienko značí opak úspory.

Poradie	Revízia	Opatrenie	Indikátory	Frekvencia	Termín plnenia	Nový termín	Hodnota 2017	Hodnota 2018 (k 30.06.2018)	Cieľ 2019 / úspora 2019	Cieľ 2020	Zodpovednosť
ANALYTICKÉ ÚLOHY											
36	I.	Vyvinúť nástroj na presnejšie stanovenie potreby výdavkov na zdravotnú starostlivosť s ohľadom na udržateľnosť verejných financií		polročne	31.12.2019	-	nie	nie	áno	áno	MZ SR, MF SR
37	I.	Analýza spotreby voľnopredajných liekov		polročne	31.12.2018	30.06.2019	nie	nie	áno	áno	MZ SR, MF SR
38	I.	Analýza manažmentu pacienta všeobecným lekárom (tzv. gatekeeping) z pohľadu právomocí všeobecných lekárov, platobného mechanizmu ako aj motivácií (kapitácia)		polročne	31.12.2018	31.12.2019	nie	nie	áno	áno	MZ SR, MF SR
39	I.	Prehodnotenie kompetencií lekárov, sestier a zdravotníckych asistentov v ústavnej starostlivosti		polročne	31.12.2017	31.12.2020	nie	nie	nie	áno	MZ SR (IZP)
40	I.	Preskúmanie súčasného stavu odmeňovania zdravotníckych zamestnancov (najmä lekárov a sestier) navrhne spôsob zohľadnenia výkonnosti a kvality v systéme odmeňovania		polročne	31.12.2018	31.12.2019	nie	nie	áno	áno	MZ SR (IZP)
41	I.	Nastaviť kritériá a indikátory pre hodnotenie kvality poskytovanej starostlivosti		polročne	31.12.2018	31.12.2019	nie	nie	áno	áno	MZ SR, MF SR

2. SPÔSOB RIADENIA A MONITORING

Spôsob riadenia

Efektívna koordinácia všetkých zainteresovaných strán v tomto Implementačnom pláne predstavuje kľúčový faktor pre jeho úspešné napĺňanie a dosahovanie výsledkov. Pri odpočte opatrení komunikuje Implementačná jednotka s Útvaram hodnoty za peniaze a príslušnými sekciami Ministerstva zdravotníctva SR, pre validáciu údajov oslovuje aj iné rezortné a mimorezortné inštitúcie.

Monitoring výstupov a výsledkov

V rámci spolupráce pri plnení opatrení tohto Implementačného plánu poskytne Ministerstvo zdravotníctva SR Implementačnej jednotke Úradu vlády SR súčinnosť, relevantné dáta a informácie pre monitoring a vyhodnotenie plnenia jednotlivých opatrení k termínom podľa dohodnutej frekvencie vyhodnocovania. Zároveň poskytne všetky podkladové informácie v termínoch dohodnutých medzi Úradom vlády SR a Ministerstvom zdravotníctva SR.

Záväzný termíny na predkladanie podkladov z dôvodu odpočtu plnenia opatrení v Implementačnom pláne na rok 2019:

1. štvrtrok (január – marec 2019) – do 15. apríla 2019
2. štvrtrok (apríl – jún 2019) – do 15. júla 2019 (vrátane doplňujúcich informácií k Priebežnej implementačnej správe 2019)
3. štvrtrok (júl – september 2019) – do 15. októbra 2019
4. štvrtrok (október – december 2019) – do 15. januára 2020 (vrátane doplňujúcich informácií k Súhrnnej implementačnej správe 2019)

Implementačná jednotka ÚV SR v spolupráci s MZ SR a ÚHP MF SR pripraví odpočet plnenia opatrení na štvrtročnej báze. Pre odpočet plnenia opatrení definovaných v Revízii výdavkov na zdravotníctvo I. a II. bude slúžiť webová stránka Úradu vlády SR v časti Implementačná jednotka a časť Implementačné plány. V prípade akýchkoľvek zistených dátových alebo metodologických chýb, bude Implementačná jednotka ÚV SR po dohode s MZ SR realizovať nápravu v reportingu a zdrojoch.

3. MANAŽMENT RIZÍK

Potenciálne riziká v implementácii

Tabuľka uvádza identifikované potenciálne riziká, ktoré môžu ohroziť efektívnu implementáciu jednotlivých opatrení definovaných v Revízii výdavkov na zdravotníctvo I. a II. Tabuľka taktiež definuje pravdepodobnosť vzniku problému, ako aj jeho vplyv na plnenie opatrenia, či navrhované riešenie.

Riziko	Pravdepodobnosť	Vplyv	Navrhované riešenie
Prioritizácia opatrení revízie výdavkov v rámci ďalšej agendy ministerstva	Vysoká	Vysoký	Prioritizácia týchto opatrení v rámci existujúcich projektov úradu. IJ pokračuje v rámci odpočtu plnenia opatrení podľa úloh uvedených v uznesení č. 453/18 k návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2019-2021. Komunikácia tohto rozporu so všetkými zainteresovanými stranami.
Kvalita, dostupnosť a validácia dát	Vysoká	Vysoký	Na základe dohody IJ s Ministerstvom zdravotníctva SR pristúpi MZ k zberu nových dát v dohodnutej frekvencii nad rámec Implementačného plánu. Z dôvodu zabezpečenia dostupnosti dát MZ zverejní dáta v užívateľsky vhodnom formáte, ideálne .xls. V rámci validácie dát uviesť jasný metodologický podklad, ktorý určí, ako boli dáta analyzované.
Navrhované opatrenia nie sú implementované v rámci stanovených termínov plnenia.	Stredná	Vysoký	Príprava Implementačného plánu na ďalší rok, sprísnenie kontroly plnenia progresu opatrenia a revízia jednotlivých plánov pre realizáciu aktivít, dohoda o stanovení čiastkových termínov pre plnenie a ich pravidelné vyhodnocovanie.